

Školský vzdelávací program pre 1. ročník hudobného odboru.

Predmet: hra na keyboarde

Názov predmetu	Hra na keyboarde
Ročník	Prvý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	Č.3
Stupeň vzdelania	ISCED 1B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Maroš Závický
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	25. augusta 2008

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudba ako jedna z múz veľmi úzko súvisí s fyzikou a matematikou. Možno práve vďaka fyzikálnej podstate zvuku prenikla do oblasti hudby v značnej miere práve elektronika, ktorá ma za sebou približne sto rokov vývoja. Je to celkom logický vývoj hudobného inštrumentária, ktorý ide ruka v ruke s celkovým vývojom technológií.

Do skupiny elektronických klávesových hudobných nástrojov patria: organy, digitálne klavíry, syntetizátory, keyboardy. Práve posledne menovaný sa stal na prelome 20. a 21. storočia veľmi populárny a žiadaný. Tento nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov.

Ako najvhodnejší sa javí ten smer výučby, ktorý vychádza z čiastočného prepojenia učebných osnov hry na klavíri s bohatými možnosťami, ktoré poskytuje tento moderný nástroj. Pri tom musíme mať na pamäti, že tieto dva nástroje nemožno porovnávať, pretože vo svojej podstate sú úplne odlišné.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele:

Cieľom predmetu je naučiť žiakov, že invenčný umelec a interpret môže pomocou elektronických systémov vytvárať veľmi kvalitnú hudbu, ktorá nemusí byť používaná k masovej prezentácii banality. Vzbudiť u detí záujem o hru na nástroji, naučiť ich hudbu počúvať, prežívať a vytvárať. Najdôležitejším momentom pri formovaní kladného vzťahu žiaka k hudbe a hudobnému nástroju sú jeho prvé kontakty s hudbou prostredníctvom pedagóga. Preto je potrebné už od začiatku štúdia venovať pozornosť predpokladom žiaka (fyzickým, psychickým) pre hru na nástroji a citlivým prístupom tieto predpoklady rozvíjať.

Výučba hry na keyboarde v prvom ročníku sa opiera najmä o hru melódií (ľudových i umelých) s automatickým sprievodom, čiastočne i polyfónnu a kolektívnu hru.

Špecifické ciele

Kognitívne :

- Plynule čítať notový zápis so zadeľovaním rytmických hodnôt.
- Upevňovanie základných hudobných návykov – postavenie ruky, sedenie (postoj), rozvoj sluchovej predstavivosti.

Afektívne :

- Emocionálne prežiť skladby.
- Rozlišovať charakter skladby.
- Porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby.

Psychomotorické :

- Stvárniť na nástroji hudobnú predstavu.
- Rozvíjať sluchovú vnímavosť.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- využívanie základných funkcií (Start-Stop, Display, Voice (+, . Style, mód Normal, Demo, Intro),
- sluchová orientácia v nástrojoch Clavi, String, Drum-Perkussion,
- rozvíjanie rytmického čítania (C, $\frac{3}{4}$, $\frac{2}{4}$ takt, nota s bodkou),
- rozlíšiť spôsob tvorenia tónov pri hre legata, zdvihu, staccata,
- riešiť problematiku hry ligatury, prima a secunda volty, repetície
- hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií (T, D),
- orientácia v základných akordických značkách (C, F, E, ...).
- uvoľnene sedieť pri nástroji a správne dýchať,

Kognitívna oblasť:

- pomenovať tóny hudobnej abecedy,
- čítať notový zápis,
- určiť základné tempové kontrasty,
- vysvetliť dynamiku tónov.

Afektívna oblasť:

- vystihnúť charakter danej hudobnej myšlienky v hudobnej skladbe,
- zvoliť správne tempo pre interpretáciu skladby,

Psychomotorická oblasť:

- synchronizovať tóny pri hre na keyboarde so základnými metricko-rytmickými hodnotami,
- preukázať schopnosť použitia prstovej techniky pri rýchlejších tempách,
- usporiadať pravidelné dýchanie pri hre v hudobných skladbách

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka v prvom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete hra na keyboarde využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- kultúrne a súvisle sa vyjadrovať, používať základnú hudobnú a nástrojovú terminológiu primeranú veku a schopnostiam žiaka,
- aktívne počúvať, sústredene pracovať a náležite reagovať,
- uplatniť ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádzajú do kontaktu.

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,
- v každodenných situáciách mať schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie:
 - interné a verejné žiacke koncerty,
 - interpretačná prehliadka v hre na keyboard.
- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- počúvať digitálne zdroje.

4. Spôsobilosti učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- spoľahlivo a úspešne zaznamenávať a zapamätávať si informácie, spomenúť si na ne a využívať ich pri praktickej zručnosti v hre na keyboard.
- vytrvalo, iniciatívne a samostatne sa učiť a získavať informácie.
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- hľadať a využívať rôzne informácie,
- skúšať viaceré možnosti riešenia problému,
- overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vytvárať si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé a rozvojové možnosti,
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizovať,
- kontrolovať vlastné konanie a vedieť odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť a prijímať umenie,
- pomenovať druhy umenia, ich špecifické zákonitosti a vyjadrovacie prostriedky.
- vyjadriť svoj názor i vkus.
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	• slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda	• individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	• analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad	• individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	• reproduktívna metóda • heuristická metóda	• počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	Klavírna škola podľa výberu	- videotecnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Klavírna škola podľa výberu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Klavírna škola podľa výberu	- videotecnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		- internet

Hudobný materiál:

J. Mašinda: Slovenská klavírna škola

V. Patejdl: Klávesová škola Casio

E. Spáčil: Hrajeme s Yamahou

A. Benthien: Nová škola hry na keyboarde

Yamaha Song Book

F. Emonts: Európska klavírna škola I. diel

M. Kurteva: Klavírna škola pre začiatočníkov, 1. a 2. diel

V. Lichnerová: Zahraj mi pesničku

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Základy hry na nástroj	Učiť žiaka ovládať: • správne návyky pri hre na keyboard: držanie tela, sedenie pri nástroji, dýchanie • čítanie notového zápisu • čítanie rytmického zápisu a jeho realizácia v hre • ovláda základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre • Základy hry na nástroji. • Cvičenia na správne použitie hracieho aparátu. • Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, technické prstové cvičenia. • Základy durových stupníc každou rukou zvlášť a spolu,	Žiak si má osvojiť: • správne sedenie pri hre • správna poloha ruky na klaviatúre • uvoľnené zápästia • uvedomelá práca s celým hracím aparátom • zahrajú na elektronickom hudobnom nástroji (ďalej EKN) na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, • aplikujú poznatky, získané z hudobnej náuky, • ovládajú noty na úrovni daného stupňa vzdelania, • identifikujú akordické značky, • používajú správny prstoklad, • interpretujú jednoduché ľudové a	Žiak zvládol: základné návyky pri hre: • správna poloha ruky na klaviatúre • uvoľnené zápästia • uvedomelá práca s celým hracím aparátom • základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre na keyboard • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedna besiedka, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert

	tonický kvintakord. • Hra podľa notového zápisu v husľovom kľúči, hra jednoduchých cvičení zvlášť, hra jednoduchých cvičení spolu, hra v basovom kľúči s použitím ľavej ruky. • Interpretácia a výraz: hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie, • Používanie základných funkcií keyboardu: využívanie jednoduchých funkcií keyboardu (Start, Stop, Voice, Style, Tempo +/-, Intro, Ending, Volume). • Zvládnutie skladby s	detské piesne s využitím prvého a piateho stupňa (T,D,) • rozoznajú základné zvukové vzorky na EKN, • aplikujú základné akordické značky (C,F,G), • aplikujú základné interpretačné prejavy – hra legato, staccato, frázovanie, • zahrajú piesne s použitím akordov.		

	rytmickým sprievodom podľa vlastného výberu* *možnosť hry akordov v základnej polohe, nepoužívať funkciu Single Finger mode (hra akordu jedným prstom). Hra piesne s použitím akordov: čítanie a hra jednoduchých akordických značiek, hra jednoduchých ľudových a detských piesní s použitím harmonických funkcií T,D.			
2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: hudobnú abecedu notopis základné metricko-rytmické delenie	Žiak si má osvojiť: pomenovať tóny hudobnej abecedy čítať notový zápis a aplikovať ho v hre synchronizovať tóny pri hre so	Žiak zvládol: pomenovanie tónov hudobnej abecedy čítanie notového zápisu zapojenie	práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu pochvala,

		základnými metricko-rytmickými hodnotami	metricko-rytmických hodnôt do hry	povzbudenie, kritika • sebahodnotenie
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Učiť žiaka ovládať: • charakteristiku tónu • využívanie základných funkcií (Start-Stop, Display, Voice (+, ., Style, mód Normal, Demo, Intro), • sluchová orientácia v nástrojoch Clavi, String, Drum-Perkussion • rozoznávanie intervalových vzdialeností medzi tónmi: výška tónov • rozoznávanie rôznych farieb tónov podľa nástrojov	Žiak si má osvojiť: rozlíšiť na tóne jeho: • silu, dynamické rozdiely: - piano - mezzoforte - forte • výšku: intervalové vzdialenosti medzi tónmi • farbu: použiť rôzne typy zvukov a tempo v danej skladbe	Žiak zvládol: • rozlíšenie základných tónových vlastností: - výška - sila - farba	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie použitia základných tónových vlastností pri hre na keyboard • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedne besiedky, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert